

Gamla bron i Stensele

Längs efter den gamla sträckningen av Vilhelminavägen har Gamla bron i Stensele blivit en oas för fåglar och fågelskådare.

Under perioden april till maj är detta en av de bättre fågellokalerna längs Umeälven som är värda ett stopp. Området gästas då av änder, doppingar och lommar på sin resa till häckningsplatserna norrut. Vanligt förekommande fåglar är: vigg, bläsand, storlom, svarthakedopping och lövsångare. Har ni tur kan ni se mer ovanliga fåglar som storskarv, silvertärna, spillkråka, härmsångare, gransångare, trädgårdsångare och rosenfink.

Vigg

Viggen (*Aythya fuligula*) är en vanligt förekommande sjöfågel i Stensele och den är ganska lätt att känna igen. Hanen har en karakteristisk svart hängande nacktofs och en mestadels svart fjäderdräkt med vita sidor under parningstid. Honan är mer brun i färgen och har en mindre nacktofs. Längden är 44 centimeter mellan näbb och stjärt. Vигgen hör till familjen dykänder.

Storlom

Även storlommen (*Gavia arctica*) är vanlig i Stensele under perioden maj-juni. Fågeln har en ljusgrå hjässa och nacke. Framdelen av halsen och strupen kolsvart omgärdad av ett svart-vitrandigt mönster.

Kroppsoversidan är tecknad med flera vita stora fält. Lommen simmar ofta med näbben snett uppåtriktad. Längden mellan näbbspets och stjärtpets är 58-73 cm. Lommarna är mycket väl anpassade till ett liv i vatten, de har en strömlinjeformad kropp, lång hals, spetsig näbb och fina simfötter. Storlommen kan vara under vatten upp till två minuter i jakt på sin föda.

Vattenklöver

KORTA FAKTA GAMLA BRON:

Hitta hit: Ta vägen mot Vilhelmina ca 500 meter, sedan till vänster Noansvägen, håll vänster tills du kommer fram till bron (ej första bron). Vacker vy mot Stensele.

Parkering: 5-6 platser

Tillgänglighet: Bilväg fram till bron som är asfalterad. Bron är avstängd så det går inte köra över med bil. Kan vara oplogad vintertid.

Barn: **Dass:** **Grillplats:** **Stuga:**

GPS: 7217870/1561352 (RT90)

Övrigt: Tidigt på morgonen, längd beroende av intresse, medtag kikare

Naturreseptatet Luspen

Inte långt från bron finns Naturreseptatet Luspen ("utlopp från sjö")

Mellan Storuman och Stensele ligger detta smultronställe. En plats som vittnar om istidens krafter på naturen. Området är skyddat på grund av dess geologiska egenart då det är ett kalspolningsområde från den sista nedisningens slutskede. Naturreseptatet har fungerat som utlopp för en issjö. I reservatet finns

Hällandskap med jättegrytor

renspolade berghällar, jättegrytor, isräfflor och stenbumlingar skildrar den dramatik som pågick för tusentals år sedan.

I området finns gott om myrar och kärr insprängda i bergområdet, och även en intressant flora (bland annat norna, silesår, vattenklöver och kabbleka). Den låga tallskogen är inblandad av björk, sälg, asp och döda träd. I reservatets södra del dominerar gran med gott om hänglavar som sticker upp mellan de stora stenbumlingarna. Kanske finns det troll här som letar den magiska och sällsynta nornan – *Calypso bulbosa*!!

Storlom

Allemansrätten

Visa hänsyn och varsamhet till djuren och naturen, till de som äger marken och andra människor i naturen. Inte störa – inte förstöra. Alla kan röra sig fritt i naturen, en unik möjlighet i Sverige. I skyddade områden, som nationalparker och naturreseptat finns särskilda bestämmelser. Allemansrätten kan vara begränsad men också utökad. Det kan vara förbjudet att elda, ha med sig hund eller cykla men oftast är bärplockning tillåten. Mer information finns vid länsstyrelsen eller kommunen.

Flottningsdamm

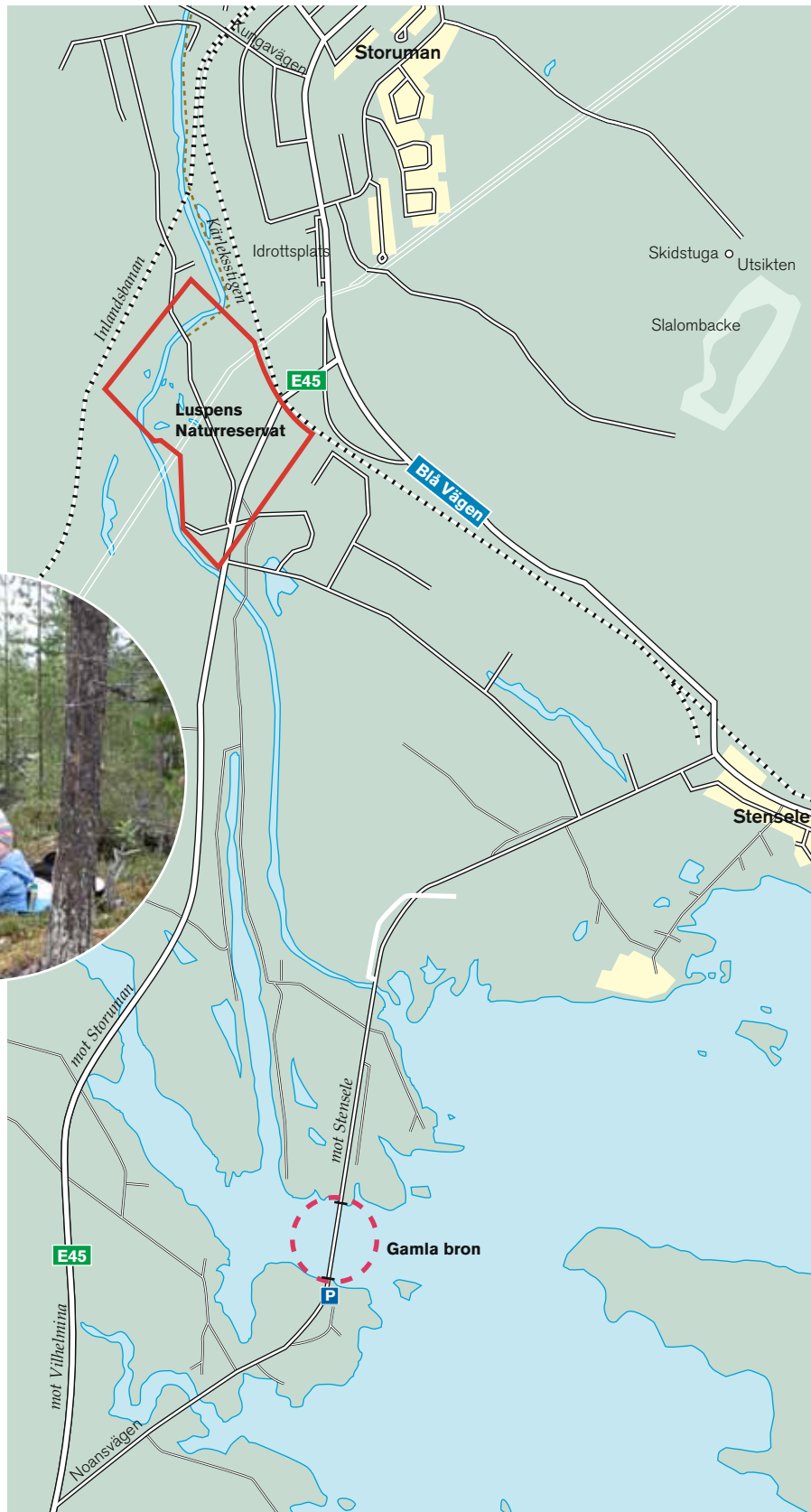
Den mänskliga inverkan på naturen är stor då området genomkorsas av en gammal flottningsled (Lillån). Spår finns efter en flottningsdamm där timmer samlades upp timmer. Flottningsdamm var ett vanligt sätt att transportera timmer från skogarna i inlandet, till sågverken som ofta låg vid kusten. Timret fick följa med vattnet i älvarna. I samband med vattenkraftsutbyggnaden i området på 60-talet avslutades flottnings-epoken längs Umeälven. Nu finns endast dessa minnen kvar.

Vattenklöver (*Menyanthes trifoliata*) är en vatten- eller sumpväxt som är lätt att känna igen på sina klöverlika blad och vitrosa blommor. Blomman är lätt att se i de vattenansamlingar som finns i Luspens naturreservat. Vattenklöver blommar i maj-juni (här i juni) med vita blommor som sitter i en mångblommig klase. Bladen såldes förr på apoteket som *Trifolium aquaticum* och användes bland annat mot gikt, skörbjugg, mask och frossa.

Norna (*Calypso bulbosa*) är en tämligen liten orkidé som har en stor rosa blomma med toffelformad läpp. Nornan blommar i maj-juni med en ensam blomma som blir två till tre centimeter lång. Redan i samband med snösmältning kan man se denna orkidé. Blomman har en svag doft av vanilj.

Kebbeleka

KORTA FAKTA NATURRESERVAT LUSPEN:

Hitta hit: Kör av från Blåvägen, ca 500 meter över bron på Vilhelminavägen, till höger direkt efter bron/akvedukten.

Parkering: 5-6 platser kör in grusvägen mot reservatet

Tillgänglighet: Väl framkomligt sommartid. 4-500 meter till jättegrytor och hållar.

Barn: Dass: Grillplats: Stuga:

GPS: 7220156/1560991 (RT90)

Stigar: Stigen är inte så tydlig, information om reservatet finns nere vid Vilhelminavägen, lätt att gå fram till hållarna sedan mer svårgånget.

Övrigt: Håll koll på medhavda barn, vatten är farligt för små och stora barn